

VUOSIKATSAUS
2017

1967➔

Gramex täytti toimintavuonna 50 vuotta.
Juhlavuoden tunnuksesi valittiin
"Kauan soikoon musiikki"

Tekijätiedot. Layout: Lauri Kaira. Kannen valokuvateos: Erkki Mikola. Sisäsivujen valokuvat: Ilmo Laevuo: Matti Matikainen. Walteri Torikka: Juha Mustonen. Evelina: Universal Music. Pekka Ruuska: Matti Matikainen. Arttu Lindeman: Ville Juurikkala. Ellinoora: Matti Matikainen. Pirkko Mannola: Alvar Kolanen. Lisäksi käytössä kuvatoimistokuvia.

SISÄLLYS

04	Vuosi 2017 numeroina
06	Toimitusjohtajan katsaus
08	Medialisensoinnilla vahva vuosi
10	Tekijänoikeustulot toimialoittain 2017
12	Taustamusiikkimarkkina elää muutosta
14	Oikea musiikki tekee hyvää
16	Gramexin korvauskertymät 2013-2017
18	Apollo otettiin käyttöön
20	Tehokkaasti raha eteenpäin
22	Taloushallintoa ja IT:tä kehitettiin
24	50-vuotisjuhlan ja uudistusten vuosi
26	Tarkkaakin tarkempaa tietoa
28	Tilinpäätös
30	Tilinpäätöksen liitetiedot

52 070

Oikeudenhaltija-asiakassopimusta

31 000 +

Musiikkia käyttävää liikepaikkaa

23,9 milj €

Toimintavuonna kerättyjä korvauksia

1,3 milj

Äänitettä Gramexin äänitetietokannassa

15,5 milj €

Korvauksia maksettu oikeudenhaltijoille

- 10,1 miljoonaa kotimaisille asiakkaille

- 5,4 miljoonaa ulkomaisille asiakkaille

11 277

Oikeudenhaltijaa sai suoria korvauksia. 10 378:llä näistä asiakas-
sopimus taiteilijana, 2549:lla tuottajana ja osalla molempina.

12 000 +

Lisäksi yli 12 000 suoritusta taiteilijoille ulkomaisten järjestöjen kautta

VUOSI 2017 LUKUINA

“Gramex lähtee hyvässä
kiidossa pirteänä kohti
seuraavaa toimintavuotta.”

Virkeä 50-vuotias

Juhlavuotenaan Gramex on ollut hyvässä ja notkeassa vauhdissa. Ilmeen ja otteen nuorennus on edennyt kiitettävästi.

Korvauskertymä pysyi hyvällä tasolla edellisvuoden huipputuloksen jälkeen. Itseasiassa vuosi 2017 oli jopa parempi, jos huomioidaan, että vuoden 2016 ennätystä avitti pari miljoonaa takautuvia korvauksia.

Erityinen ilonaihe juhlavuotenaamme oli Apollo - oikeudenhaltija-asiakkuuksien hallintajärjestelmän onnistunut käyttöönotto. Apollo teki sen mitä pitikin ja osittain jopa tehokkaammin, kuin oli uskallettu toivoa. Toki uuden järjestelmän käyttöönottoon liittyi myös viiveitä ja epätarkkuutta tilitysaikataulussa, mikä johtui lähinnä siitä, että järjestelmän pääsy tositoimiin merkitsi myös tositilanteen koekäyttöä.

Toinen iso projektimme, eli GT Musiikkiluvat, eteni myös tositoimiin viime vuonna. Toiminnan käynnistäminen vei huomiota toiminnan kehittämiseltä ja näin yhteisyritys ei päässyt liike-toiminnassa yhtä pitkälle kuin järjestelmien käyttöönotossa. Yhden luukun periaate saatiin kuitenkin vuoden mittaan toimimaan.

Kansainvälinen korvaustuottomme oli sekin kasvussa. Tulevina vuosina yksi tavoitteistamme on kasvattaa kotimaisten oikeudenhaltijoidemme ulkomailta tuloutuvia korvauksia.

Kansainvälisellä tasolla on menossa yhteisprojekteja, joiden tavoitteena on kansainvälisten korvausten tilittämisen nopeuden ja tarkkuuden kehittäminen. Käytännön tasolla etenemismvauhti näissä projekteissa tosin on visioita ja mahdollisuuksia hitaampaa, mikä lienee tyypillinen tilanne monikansallisissa hankkeissa. Nämä projektit ovat kuitenkin erittäin tärkeitä, ottaen huomioon hurjaa vauhtia lisääntyvä musiikkidatan määrä. Kykymme käsitellä tuota dataa ja kommunikoida siitä yli rajojen on ratkaisevaa tilityksen nopeuden ja tarkkuuden kannalta.

Gramex lähtee hyvässä kiidossa pirteänä kohti seuraavaa toimintavuotta.

ILMO LAEVUO
TOIMITUSJOHTAJA

TOIMITUSJOHTAJAN
KATSAUS

Medialisensointikorvauksia kertyi enemmän kuin edellisvuonna ja tärkeiden yhteistyökumppaneiden kanssa kehitettiin sekä sopimuksia että lisenssituotteita.

Medialisensoinnilla vahva vuosi

Korvauskertymä kasvoi. Medialisensointikorvauksia kertyi yhteensä 12,2 miljoonaa euroa, josta radio- ja televisiokäytöstä noin yhdeksän miljoonaa ja Internet- ja tietoverkkokäytöstä 2,6 miljoonaa. Vuonna 2016 kertymä oli 11,2 miljoonaa euroa.

Yleisradio. Yleisradion ja Gramexin välistä sopimustoimintaa kehitettiin yhteistyössä siten, että pyritään kummankin osapuolen kannalta paremmin ennakoitaviin ja media-alan muutokset huomioon ottaviin pitempiin sopimuksiin.

Yksityiset radiot. Radioiden mainostulokertymä oli hyvässä kasvussa, mikä näkyi myös Gramexin keräämissä korvauksissa. Tehtiin sopimus RadioMedian kanssa, joka mahdollistaa Radio.fi -palvelun ja muiden sen kaltaisten On Demand -palvelujen toteuttamisen.

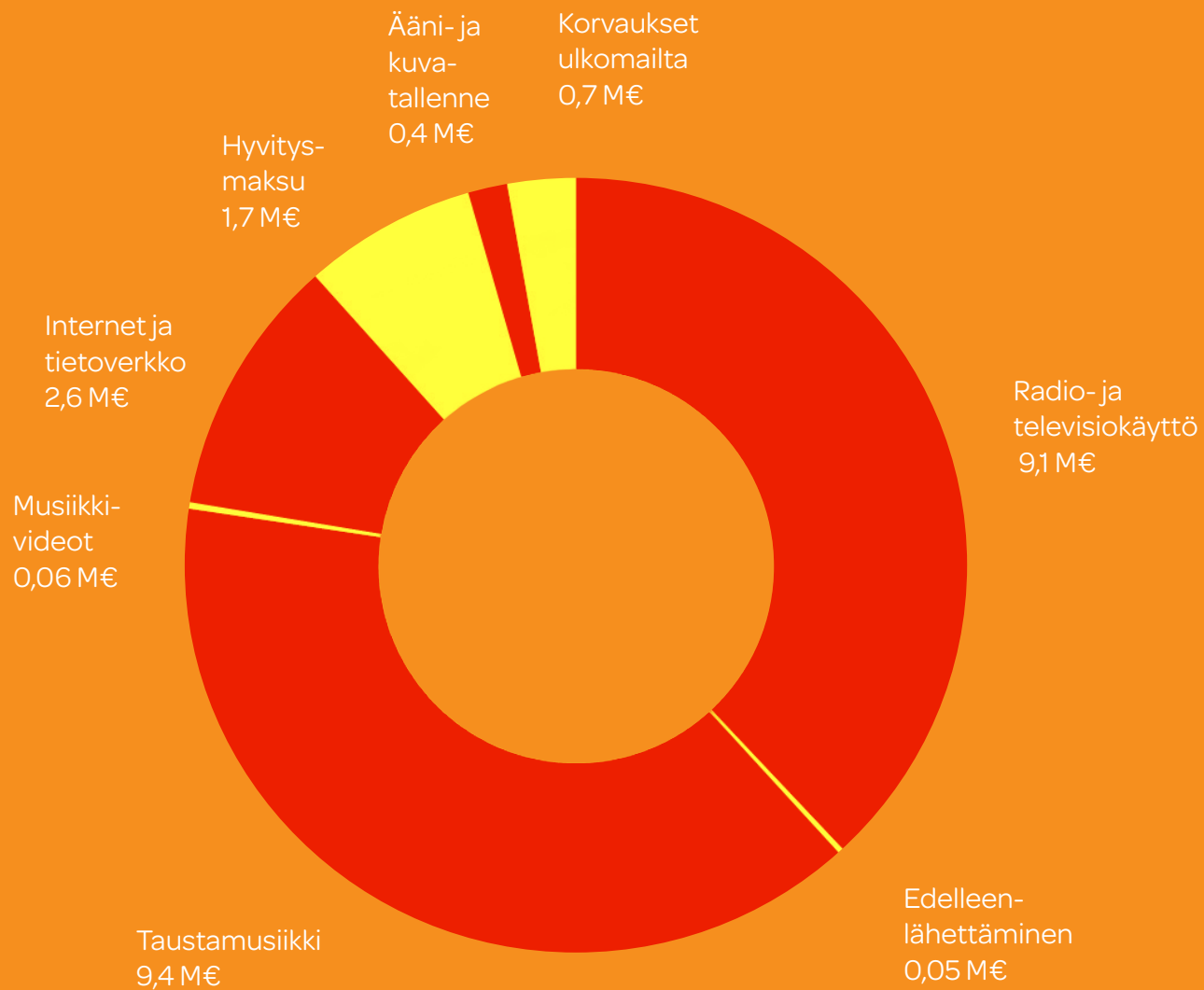
Televisio-ohjelmien verkkotallennuspalvelu. Verkkotallennuspalveluiden käyttäjämäärät pysyivät hyvällä tasolla, kuten myös sieltä kertyvät lisensointitulot.

TV Plus-katalogi. Gramex kehitti av-tuottajia varten uuden lisenssin. Sillä voi käyttää kotimaista äänitemusiikkia sellaisissa tv-ohjelmissa, joita esitetään myös Netflixin kaltaisissa maksullisissa On Demand -tilauspalveluissa. Lisenssi antaa käyttöoikeuden yli 200 000 kotimaiseen huippubiisiin.

“Patsastelun aika on auttamattomasti ohi. Enää ei riitä, että seisokellaan näyttämöllä, vaikka laulaisi kuinka hyvin. Laulajan pitää eläytyä rooliinsa ja pitää intensiteettiä yllä esityksen alusta loppuun saakka.”

Waltteri Torikka
Gramexpress 3/2017

Tekijänoikeustulot 2017

Radio- ja televisiokäyttö	9 080 923 €
Edelleenlähettäminen	53 635 €
Taustamusiikki	9 369 466 €*
Musiikkivideot	63 946 €
Internet ja tietoverkko	2 567 325 €
Hyvitysmaksu	1 717 610 €
Ääni- ja kuvatallenne	389 690 €
Korvaukset ulkomailta	677 424 €
Yhteensä	23 920 019 €

* Taustamusiikin 9,4 M€ sisältää esityskorvausten lisäksi tallennuskorvauksia taustamusiikkikäyttöön 0,6 M€.

Gramexin ja Teoston perustama yhteisyritys GT Musiikkiluvat Oy otti vuonna 2017 hoitoonsa Gramexin ja Teoston taustamusiikkituotteiden myynnin.

Taustamusiikkimarkkina elää muutosta

Korvauskehitys. Taustamusiikkikorvauksia kertyi 9,4 miljoonaa euroa eli hivenen vähemmän kuin edellisvuonna. Syynä on se, että osa käyttäjistä on siirtynyt aidon musiikin sijaan soittamaan katalogimusiikkia, vaikka sen vaikutus asiakasviihtyvyyteen on heikompaa.

Taustamusiikkioperaattorikenttä elää. Taustamusiikkioperaattorit hoitavat merkittävän osan suurten ketjujen käyttämästä taustamusiikista. Ne hakivat vuoden mittaan uudelleen asemiaan Spotifyn tultua markkinoille vuonna 2016. Spotifyn seurauksena markkinahinnoissa on havaittavissa laskua ja markkinoita on uudelleen jaettu nykyisten toimijoiden välillä.

GT Musiikkiluvat Oy otti vuoden 2017 loppuun mennessä hoitoonsa Gramexin ja Teoston taustamusiikkituotteiden myynnin. Yhtiössä toteutettiin sopeuttamistoimenpiteitä ja toiminnan keskipisteeksi nostettiin aktiivinen myynnin kasvattaminen sekä myyntitoiminnan tavoitteellinen johtaminen. Vuoden lopussa toimitusjohtajaksi nimettiin Harri Kaasinen, joka toimi aiemmin yrityksen liiketoimintajohtajana.

Gramex-oikeudet laajenivat. Kansallisuuskriteerin käyttöönotto laajensi vuonna 2015 Gramex-suojatun musiikin määrää. Tärkeimpien toimialajärjestöjen kanssa neuvoteltiin siitä, miten se huomioidaan taustamusiikkikorvauksissa. Tämän tuloksena korvauksia tarkistetaan vuosien 2018 ja 2019 aikana. Muutoksesta tiedotettiin syksyllä taustamusiikkiasiakkaille yhteistyössä toimialajärjestöjen kanssa.

“Uskon, että kun
tekee aidosti ja
intohimosta, jengi
tunnistaa sen.”

Evelina
Gramexpress 1/2017

Oikea musiikki tekee hyvää

Tutkimusten mukaan ei ole sama, millaista taustamusiikkia asiakastiloissa soitetaan. Ruotsissa vuonna 2017 tehty tutkimus osoitti, että oikein valittu musiikki lisäsi myyntiä 4,8 prosentilla (*Daunfeldt, HUI-Research ja Sound Track Your Brand, 2017*).

Taustamusiikin positiivinen vaikutus näyttäytyy erityisen vahvasti, kun asiakas tunnistaa ja pitää soitetusta musiikista (*Garlin & Owen 2006; Grewal et al., 2003*). Musiikki on vahva sisustamisen väline.

Sisusta oikealla musiikilla

Musiikilla sisustamisen idea syntyi jo 1970-luvulla. *Philip Kotler* julkaisi uraa uurtavan analyysinsä, jonka mukaan liikkeen tunnelma - äänimaailmasta sisustukseen ja tuoksuihin - on kokonaisuus, joka vaikuttaa kuluttajan viihtymiseen ja käytökseen (*Atmosphere as a Marketing Tool, Journal of Retailing 49, 1973*).

Asiakas viihtyy paremmin ja pitempään

Useat tutkimukset todistavat tämän. Yhdysvaltalaisessa tutkimuksessa (*Burleson, 1979*) 70 prosenttia asiakkaista kertoi suosivansa liikkeitä, joissa on taustamusiikkia ja 63 prosenttia sanoi todennäköisesti ostavansa niissä enemmän.

Musiikin tyyli ja tempo kannattaa valita oikein. *Ronald E. Milliman* teki 1980-luvulla yhdeksän viikkoa kestävä tutkimuksen

supermarketissa. Se osoitti, että rauhallinen taustamusiikki sai asiakkaat viipymään kaupassa pitempään ja käyttämään enemmän rahaa. Hiljainen ympäristö ja nopeatempoinen musiikki vaikuttivat päinvastaiseen suuntaan.

Myös *Yalch & Spangenbergin* (Washington University, 2000) tutkimus osoitti, että taustamusiikin tyyppi vaikuttaa siihen, kauanko asiakas viipyy liikkeessä ja miten pitkäksi hän oleskelunsa kokee.

Ruotsalaisessa tutkimuksessa tuli saman suuntainen tulos. Kun ruotsalaisessa kuluttajaelektroniikka-liikkeessä soi joulukuussa joulumusiikkia, asiakkaat viipyivät kaupassa keskimäärin kahdeksan minuuttia kauemmin ja kuluttivat 910 kruunua enemmän verrattuna siihen, kun kaupassa ei ollut taustamusiikkia (*Andersson, 2012*).

Kokonaisuus ratkaisee

Liikkeen tunnelma syntyy kokonaisuudesta. Se kannattaa ajatella huolella, asiakkaan musiikkimakua ajatellen ja omaa brändiä tukien. Oikein valittu tuttu musiikki herättää muistoja ja vetoaa tunteisiin.

Spangenberg, Grohman & Sprott (2005) havaitsivat tärkeäksi elementtien yhteensopivuuden: kun jouluisia musiikkia käytettiin jouluisen hajusteen kanssa, asiakkaiden arviot myymälästä olivat kaikkein suotuisimmat.

Nuoret kuluttajat haluavat kuulla nuorten musiikkia. *Yalch & Spangenbergin* (1988) tutkimuksessa nuoret asiakkaat raportoivat käyttäneensä enemmän rahaa taustamusiikin soidessa.

Vaikuttaa ostopäätöksiin

Tunnelma vaikuttaa ihmisen käyttäytymiseen. Kun musiikki tukee haluttua brändiä, se lisää ja ohjaa myyntiä.

Areni & Kim (1993) totesivat tutkimuksensa, että klassista musiikkia soitettaessa ihmiset valitsivat kalliimpia viinilaatuja.

Toisessa tutkimuksessa ranskalainen musiikki lisäsi ranskalaisten viinien ja saksalainen musiikki saksalaisten viinien menekkiä. Haastattelussa ilmeni, että asiakkaat eivät tiedostaneet musiikin vaikutusta ostopäätökseensä, vaan se oli tiedostamatonta (*Adrian North & David Hargreaves, 1999*).

Ostoskeskuksessa tehdyn tutkimuksen mukaan taustamusiikki vaikutti mm. asiakkaiden mielihyvään ja innostukseen, jotka taas vaikuttivat ostopäätökseen (*El Sayed, Farrag & Belk, 2003*).

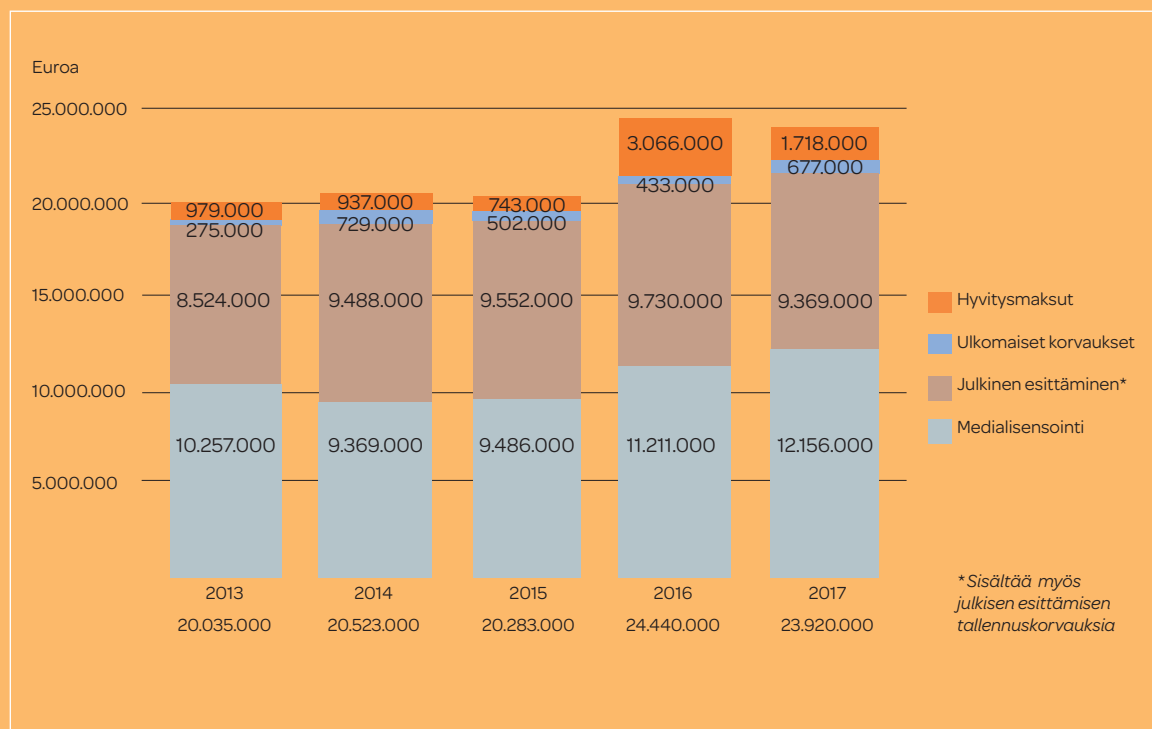
Ei siis ole sama, millaista taustamusiikkia liikkeessä ja asiakastiloissa käyttää. Parhaiten vaikuttaa suunniteltua brändiä ja tunnelmaa vahvistava musiikki, jonka asiakkaat tunnistavat.

Ranskalainen taustamusiikki sai
asiakkaat ostamaan ranskalaisia viinejä.
(Adrian North & David Hargreaves, 1999)

Oikea taustamusiikki joulun aikaan
sai asiakkaat Ruotsissa kuluttamaan
liikkeessä käydessään keskimäärin
910 kruunua enemmän.
(Andersson, 2012)

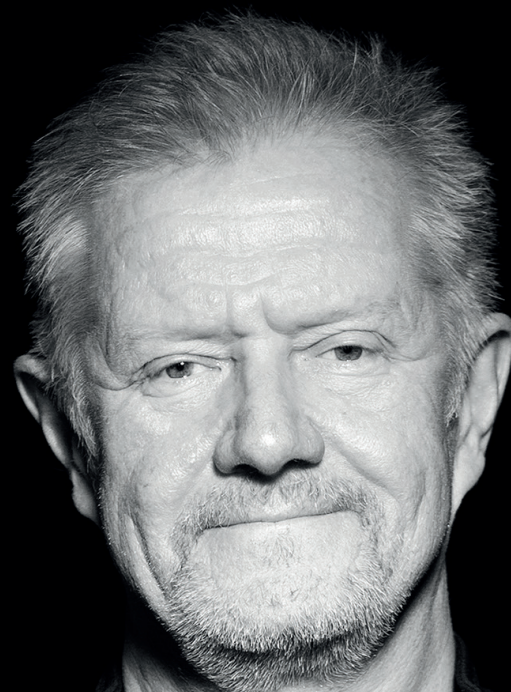
Gramexin korvauskertymät 2013-2017

Gramexin korvaustuotto on vuosien mittaan vaihdellut, mutta pitkän aikavälin trendi on nouseva. Parhaan korvausten keräämisvuoden asemasta kilpailee kaksi vuotta, vuosi 2016 ja 2017. Kokonaiskertymä oli suurin vuonna 2016, mutta silloin siihen sisältyi uutta yksityisen kopioinnin hyvitystä kahdelta vuodelta. Koska Suomessa muutettiin yksityisen kopioinnin hyvitysjärjestelmä, hyvitystä tuli silloin yhden vuoden verran myös taannehtivasti (ks oranssi palkki). Vuonna 2016 tuli takautuvasti myös uutta verkkotallennuspalvelukorvausta. Jos nämä taannehtivasti tulleet erät puhdistetaan vertailusta, ennätysvuosi on vuosi 2017.

“Se on ollut kuin maanjäristys,
alan liikevaihdosta katosi puolet.
Mutta nyt jo pari vuotta musiikkiala
on kasvanut suoratoistopalvelujen
vetämänä, kasvun odotetaan
jatkuvan ja kiihtyvänkin. Nyt on
hieno aika olla musiikkialan yrittäjä.”

Pekka Ruuska kommentoi
musiikkialan myllerrystä.
Gramexpress 4/2017

Gramexin oikeudenhaltija-yksikkö teki merkittäviä uudistuksia. Otettiin käyttöön MyGramex-asiakaspalveluportaali ja uusi Apollo-asiakashallintojärjestelmä.

Apollo otettiin käyttöön

Uudistusten vuosi. Gramexin oikeudenhaltijayksikkö otti toimintavuonna käyttöön uuden asiakashallintajärjestelmä Apollon sekä MyGramex-asiakaspalveluportaalin. Uuden järjestelmän avulla korvauksia pyritään tulevina vuosina jakamaan aiempaa nopeammin.

Tilitykset uudella järjestelmällä. Uusi Apollo-järjestelmä otettiin käyttöön maaliskuussa. Sillä toteutettiin kolme korvaustilitystä ja maksatusta. Korvauksia jaettiin yhteensä 15,5 miljoonaa euroa, kotimaisille asiakkaille 10,1 miljoonaa ja ulkomaisille asiakkaille 5,4 miljoonaa euroa. Suoria korvauksia sai yhteensä 11 277 asiakasta ja lisäksi tehtiin yli 12 000 korvaussuoritusta ulkomaisten tekijänoikeusjärjestöjen kautta. Seuraavalle tilikaudelle siirtyi maksuteknisistä syistä 1,1 miljoonan euron korvausten maksu sekä lisäksi 4,9 miljoonaa euroa lähinnä ulkomaisten äänitteiden korvauksia, joiden oikeudenhaltijatietoja selvitetään.

Avattiin MyGramex-portaali. Elokuussa otettiin käyttöön pitkään rakennettu asiakaspalveluportaali. Oikeudenhaltijat näkevät portaalista äänitetietonsa ja tilitystietonsa. Sekä Apollo-tilitysjärjestelmä että MyGramex-portaali herätti paljon mielenkiintoa ulkomaisissa järjestöissä.

Kehitetään maailmanlaajuista äänitetietokantaa. Gramex on jo vuosia osallistunut sisarjärjestöjensä kanssa globaalin äänitetietokannan (VRDB2) kehittämiseen. Sen tavoitteena on kehittää ja nopeuttaa korvausten kohdentamista. Tämä teema oli esillä, kun esittävien taiteilijoiden tekijänoikeusjärjestöjen kansainvälinen järjestö SCAPR piti marraskuussa kokouksen Helsingissä Gramexin vieraana.

Asiakassopimus uudistui. Uuden yhteishallinnointilain mukainen asiakassopimus otettiin käyttöön lokakuun puolivälissä.

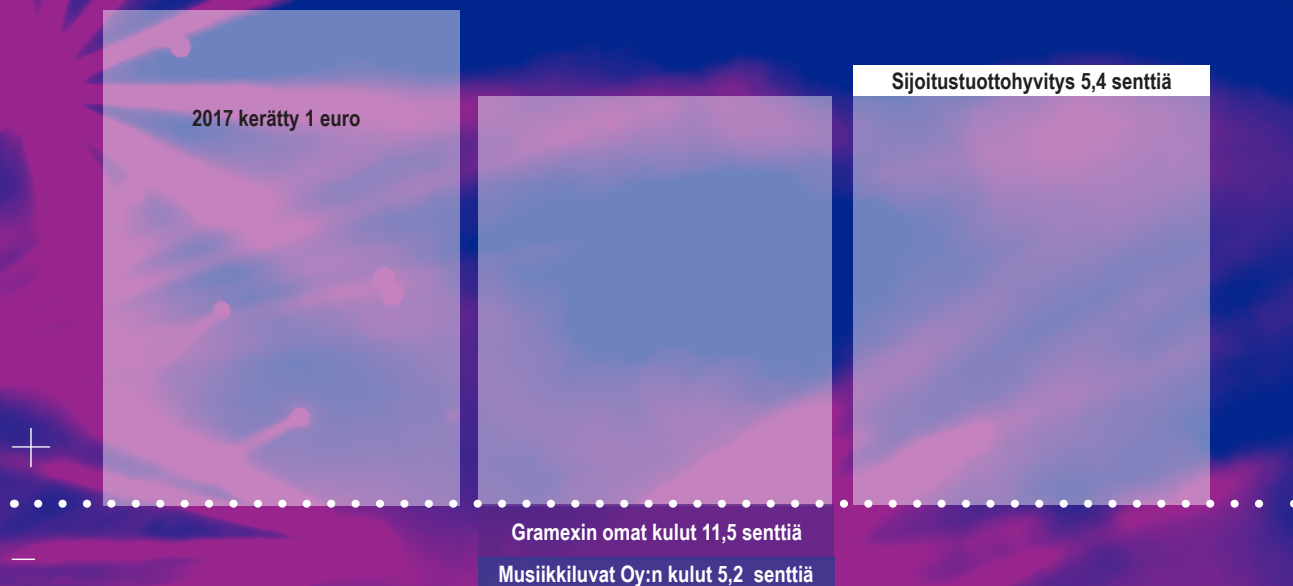
“Olen pienestä asti oppinut,
että jos jotain haluaa, pitää
tehdä duunia. Rohkeus juon-
taa kotoa. Sain ylioppilaslakin
viime keväänä. Kaverit meni-
vät kesätöihin, minä perustin
osakeyhtiön.”

Arttu Lindeman
Gramexpress 1/2017

TEHOKKAASTI RAHA ETEENPÄIN

Vuonna 2017 Gramex keräsi korvauksia 23,9 miljoonaa euroa. Gramexin toimintakulut olivat 3,9 miljoonaa euroa. Siihen sisältyy vajaa 1,2 miljoonaa euroa GT Musiikkiluvat Oy:n toimintakuluja. Koska Gramex jakaa korvaukset pääosin niiden keräämistä seuraavana vuonna, korvaukset sijoitetaan turvallisesti. Tämä kerryttää sijoitustuottoa. Gramexin sijoitustuotot olivat vuonna 2017 noin 2 miljoonaa euroa. Gramexin tilityksessä kulut näkyvät hallintokulupidätyksenä ja sijoitustuotot sijoitustuottohyvityksenä.

Viereisellä sivulla kuvataan yksinkertaistettuna vuonna 2017 kerätyn yhden euron tilitys. Kun Gramex tilittää vuonna 2017 kerätyn euron, hallintokulupidätykseen menee 16,7 senttiä ja päälle lisätään sijoitustuottohyvitystä 5,4 senttiä: eli oikeudenhaltija saa 88,7 senttiä.

Kerätty 1 euro - 16,7 sentin hallintokulupidätys + 5,4 sentin sijoitustuottohyvitys
= noin 89 senttiä korvaukseen oikeutetulle oikeudenhaltijalle vuonna 2018.

Talvikauden avajaisissa
esiintyi Ellinoora
säestäjänään Samuli Sirviö.

Taloushallintoa ja IT:tä kehitettiin

Yleistä. Toteutettiin taloushallinnon järjestelmä uudistus ja valmistauduttiin yhteishallinnointilain edellyttämän avoimuusraportin tekemiseen. Uusi järjestelmä on pitkälle automatisoitu ja mahdollistaa integroinnit muihin järjestelmiin, kuten muun muassa verkkokauppaan.

Avoimuusraportti. Tekijänoikeusjärjestöt valmistelivat yhteistyössä yhtenäistä terminologiaa ja sisällysluetteloa ensimmäistä kertaa laadittavalle avoimuusraportille.

Sijoitustoiminta. Gramexin sijoitustoiminta tuotti vuonna 2017 noin kaksi miljoonaa euroa. Vahvistettiin Gramexille uusi sijoitussuunnitelma ja kilpailutettiin samalla salkunhoitajat.

Gramexin IT-osasto jatkoi järjestelmien kehittämistä ja laitteistojen uusimista. Toimintavuonna kasvatettiin uuden palvelinalustan tehoa ja kapasiteettia, IT-toimintoja keskitettiin sekä siirrettiin vanhoja IT-toimintoja uudelle palvelinalustalle (ns. virtualisointi). Ulkoistettiin IT-tuki NSF:lle, kehitettiin etätyöratkaisuja sekä aloitettiin laajat tietosuoja- ja tietoturvaprojektit.

Vuonna 2017 valmistauduttiin uuden avoimuusraportin tekemiseen sekä jatkettiin IT-järjestelmien ja laitteistojen uusimista.

Keltainen "Post-it" -lappu
Gramexpressin kannessa
kertoo, että lehdessä on
erityisen tärkeää infoa
oikeudenhaltija-asiakkaille.

50-vuotisjuhlan ja uudistusten vuosi

Uudistusten juhlatvuosi. Vuotta leimasivat Gramexin juhlatvuosi, Gramexin visualistii-kan, kotisivujen ja viestintästrategian uudistaminen, some- ja verkkoviestinnän kehittäminen sekä laajat asiakasviestintähankkeet. Gramexin viestintä- ja markkinointistrategia päivitettiin ja kehitettiin viestinnän koordinaatiota. Uudistuksissa otettiin huomioon sekä GT Musiikkiluvat Oy:n käynnistyminen että uuden yhteishallinnointilain vaatimukset.

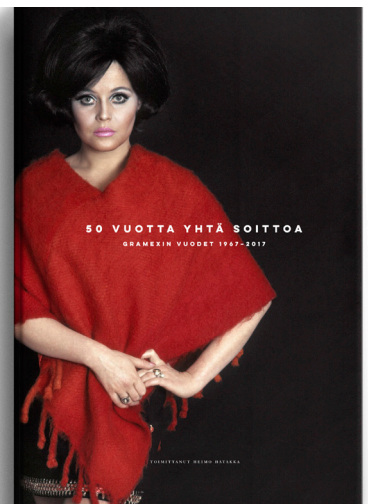
Visu, some, kotisivut. Toimintavuonna otettiin käyttöön uusi visualistiikka sekä uudistettiin esitteet ja Gramexin kotisivu. Lisäksi käynnistettiin Gramexin Facebook-sivu ja asiakaslehti Gramexpressin digiversio.

Juhlatvuonna tavattiin sidosryhmiä. Gramexin 50 v-juhlatvuoden painopisteeksi valittiin sidosryhmäsuhteet. Osallistuttiin yhteistyökumppanina moniin tapahtumiin, kuten Musiikki & Mediaan, Emma Gaalaan ja Radio Gaalaan sekä kutsuttiin vieraita konsertti-tapahtumiin. Lisäksi toteutettiin konserttikiertue Muusikkojen liiton ja kaupunginorkesterien kanssa sekä julkaistiin juhlatkirja ”50 vuotta yhtä soittoa”.

Asiakasviestintähankkeita. Gramex toteutti kolme laajempaa asiakastiedotushanketta. Oikeudenhaltija-asiakkaille tiedotettiin asiakassopimuksen uudistamisesta, yhteishallinnointilain tuomista muutoksista ja tilitysjärjestelmän uudistamisesta. Käyttäjääsiakkaille tiedotettiin Gramex-oikeuksien laajenemisesta ja sen tuomasta hin-
nantarkistuksesta.

Yhteistyötä ja edunvalvontaa. Normaalin järjestöviestinnän lisäksi osallistuttiin GT Musiikkiluvat Oy:n viestinnän kehittämiseen. Edunvalvontatoimintaa hoidettiin osin itse ja osin Lyhty-projektissa ja Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksessa. Painopisteenä olivat Value Gap -ongelma, piratismi-asiat sekä luovien alojen edistämisen vahvistaminen Business Finland’issa.

Heimo Hatakan toimittama Gramexin 50-vuotisjuhlatkirja sai hyvän vastaanoton.

Tarkkaakin tarkempaa tietoa

Uusi yhteishallinnointilaki edellyttää tekijänoikeusjärjestöiltä avoimuusraporttia. Gramexin avoimuusraportti tehtiin samassa yhteydessä kuin sen tilinpäätös. Siinä kuvataan muun muassa järjestön hallintoa, päätöksentekoa ja kerättyjen korvausten tilitystä.

Tilitettiin 15,5 miljoonaa euroa

Viime vuonna Gramex tilitti korvaukset vielä perinteiseen tapaan. Niitä jaettiin yhteensä 15,5 miljoonaa euroa. Tästä meni 10,1 miljoonaa euroa kotimaisille ja 5,4 miljoonaa euroa ulkomaisille taiteilijoille ja tuottajille.

Korvauksia saavia taiteilijoita oli 10 378 ja tuottajia 2 549. Näistä 1 650 sai korvauksia sekä taiteilijoina että tuottajina. Osa oli Gramexin kotimaisia ja osa ulkomaisia asiakkaita. Lisäksi tehtiin yli 12 000 korvaussuoritusta ulkomaisille taiteilijoille, ulkomaisten tekijänoikeusjärjestöjen kautta.

Ulkomaisia haasteita

Ulkomaisten korvausten perille toimitaminen voi joskus olla haastavaa. Syitä on monia. Korvauksia maksetaan sekä suoraan että ulkomaisten tekijänoikeusjärjestöjen kautta. Gramex tahtoo varmistaa, että se saa äänitteen käytöstä maksetut rahat oikeille korvauksensaajille. Äänitteen tai korvauksensaajan

tiedoissa voi olla monenlaisia puutteita, joita pitää selvittää. Tämä ei suinkaan aina ole helppoa.

Tällaisten äänitteiden sanotaan olevan niin sanotussa ”place holder -tilassa”. Tiedetään, kuinka paljon korvauksia niille kuuluisi, mutta rahaa ei vielä pystytä maksamaan äänitteen oikeudenhaltijoille. Tässä tilassa oli vuoden 2017 lopussa noin 4,9 miljoonan euroa korvauksia.

Nämä äänitteet ovat valtaosin ulkomaisia. Kotimainen äänite päättyy place holder -tilaan käytännössä vain silloin, jos sen ääniteilmoitus on jätetty kokonaan tekemättä.

Jakamatta jääneet korvaukset

Tällaisiin selvityksiin paneudutaan tekijänoikeusjärjestöissä vakavasti. Joskus asiat selviävät nopeasti, joskus se voi viedä vuosia ja joskus käy niin, ettei tietoja saada.

Uusi yhteishallinnointilaki määrittää, miten pitkään ja millä tavalla selvityksiä jatketaan. Jos korvauksia ei päästä maksamaan, puhutaan ”jakamatta jääneistä korvauksista”.

Maailman tekijänoikeusjärjestöillä on erilaisia tapoja käyttää tällaisia varoja, lain ja omien sääntöjensä mukaisesti tarkoituksiin. Niillä voidaan esimerkiksi

rahoittaa yleistä kulttuurin edistämistä edistämissäätiöiden kautta. Ne voidaan myös jakaa muille korvauksensaajille, liittämällä ne tilitettävien korvausten päälle.

Gramex käyttää näitä molempia tapoja. Gramexin vuosikokous on päättänyt, että tietyiltä osin näitä varoja annetaan musiikkia edistämään perustetulle säätiölle ja tietyiltä osin niitä jaetaan oikeudenhaltijoille tilitysten yhteydessä.

Sijoitustuotot ja hallinnointikulut

Gramexin toiminnan kulut olivat viime vuonna 3,9 miljoonaa euroa. Tämä sisältää myös vajaan 1,2 miljoonaa euroa GT Musiikkiluvat Oy:n korvaushallintokuluja.

Gramex keräsi viime vuonna korvauksia 23,9 miljoonaa euroa. Koska Gramex jaksaa kerätyt korvaukset pääsääntöisesti keräämistä seuraavana vuonna, korvausvarat pitää sijoittaa turvallisesti ja mielellään myös tuottavasti. Gramexilla on siten myös sijoitustuloja.

Vuonna 2017 sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot olivat noin 2 miljoonaa euroa. Tämä tuotto jaetaan oikeudenhaltijoille korvausten yhteydessä.

Lue koko avoimuusraportti:
www.gramex.fi/fi/avoimuusraportti

Pirkko Mannolan kuva on
Alvar Kolasen kuvitusta
Gramexin juhlakirjasta
"50 vuotta yhtä soittoa -
Gramexin vuodet
1967 -2017".

TILINPÄÄTÖS
1.1. - 31.12.2017

TULOSLASKELMA (EUR)

	2017	2016
Tuotot		
Muut tuotot	250 000,00	11 084,67
Tuotot yhteensä	250 000,00	11 084,67
Kulut		
Henkilöstökulut	-1 688 701,96	-2 098 635,50
Poistot	-191 418,87	-172 860,43
Muut kulut	-2 251 494,17	-1 474 361,54
Kulut yhteensä	-4 131 615,00	-3 745 857,47
Hallinnointikulupidätys	3 881 615,00	3 734 772,80
Edistämistoiminta		
Siirto sijoitus- ja rahoitustoiminnasta	33 719,14	56 311,81
Vanhentuneet korvausvelat	1 690 588,63	0,00
Muut edistämistoiminnan kulut	-1 757 016,09	-2 597 319,09
Edistämistoiminta yhteensä	-32 708,32	-2 541 007,28
Katettu ed.toiminnan rahastosta	32 708,32	2 541 007,28
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	0,00	0,00
Erillinen projektitoiminta		
Tuotot	0,00	76 166,00
Kulut	0,00	-67 178,81
Ylijäämä	0,00	8 987,19
Siirto edelliseltä tilikaudelta	0,00	29 283,47
Yhteensä	0,00	38 270,66
Siirto seuraavalle tilikaudelle	0,00	-11 675,92
Siirto tukitoimintaan	0,00	-26 594,74
Erillinen projektitoiminta yhteensä	0,00	0,00
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	1 978 545,74	981 109,62
Siirto korvausten tilitykseen	-1 260 608,62	-924 797,81
Siirto myöhemmin päätettäväksi	-684 217,97	0,00
Siirto edistämistoiminnan rahastoon	-33 719,14	-56 311,81
	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00

TASE (EUR)

	31.12.17	31.12.16		31.12.17	31.12.16
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Edistämistoim. rahastot	622 205,44	654 913,76
Muut pitkävaikutteiset menot			VELVOITTEET JA VARAUKSET		
ATK-järjestelmät	315 873,47	302 703,03	Pitkäaikaiset velvoitteet	623 466,58	585 348,06
Perusparannukset	48 609,36	35 738,96	VELVOITTEET JA		
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	364 482,83	338 441,99	VARAUKSET YHTEENSÄ	623 466,58	585 348,06
Aineelliset hyödykkeet			VIERAS PÄÄOMA		
Koneet ja kalusto	199 275,83	203 983,70	Lyhytaikainen		
Muut aineelliset hyödykkeet	550,00	550,00	Tilittämättömät korvausvelat		
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	199 825,83	204 533,70	esityskorvaukset	20 989 608,36	22 732 292,30
Sijoitukset			tallennekorvaukset	5 036 971,79	3 737 053,20
Kiinteistöosakkeet	433 100,03	433 100,03	hyvitysmaksut	1 971 514,20	1 503 760,55
Osuudet om.yhteisyrityksissä	50 000,00	50 000,00		27 998 094,35	27 973 106,05
Osake- ja indeksirahastot	4 333 911,22	5 090 723,09	Ostovelat	88 451,54	196 733,96
Korkorahastot	21 712 770,25	13 894 420,84	Muut korvausvelat	12 138 101,22	6 806 160,54
Joukkovelkakirjalainat	1 197 228,00	5 624 770,36	Muut lyhytaikaiset velat	763 166,12	312 521,80
Kiinteistörahasot	2 119 210,34	2 108 369,21	Siirtovelat	334 643,52	221 388,06
Sijoitukset yhteensä	29 846 219,84	27 201 383,53	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	41 322 456,75	35 509 910,41
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	30 410 528,50	27 744 359,22	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	42 568 128,77	36 750 172,23
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Saamiset					
Lyhytaikaiset saamiset					
Lyhytaikaiset sijoitukset	156 116,09	1 223 180,27			
Lainasaamiset	1 250 000,00	1 250 000,00			
Myyntisaamiset	3 362 077,51	1 107 225,73			
Siirtosaamiset	3 420 451,13	2 152 659,48			
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	8 188 644,73	5 733 065,48			
Rahat ja pankkisaamiset	3 968 955,54	3 272 747,53			
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	12 157 600,27	9 005 813,01			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	42 568 128,77	36 750 172,23			

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet:

Tilinpäätös on laadittu valtioneuvoston asetuksen (1753/2015) pienyrityksiä koskevien säännösten mukaisesti.

1) Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvostus. Käyttöomaisuus on aktivoitu taseeseen välittömään hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Aineellisten hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot on laskettu menojäännöspoistoina ja aineettomien oikeuksien poistot tasapoistoina ja menojäännöspoistoina. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu EVL:n mukaisesti.

2) Rahastot. Edistämistoiminnan rahastot ovat muodostuneet vanhentuneista korvausveloista ja sijoitustoiminnan tuottojen rahastoiduista osuuksista. Rahastojen varojen käyttö sekä näiden realisoituneet tuotot kohdistetaan rahaston pääomaan. Siirrot rahastoihin sekä rahastojen käyttö esitetään tilinpäätöksessä omalla rivillään ennen tilikauden ylijäämä-/alijäämääriä.

3) Korvausvelat. Korvausten kertymät ja tilitykset on kirjattu suoraan lyhytaikaisen vieraan pääoman lisäykseksi ja vähennykseksi.

	2017	2016
Tuloslaskelman tuotot ja kulut sekä rahastosiirrot		
Kokonaistuotot	6 110 160,74	4 803 133,09
Kokonaiskulut	-4 164 323,32	-6 363 030,75
Edistämistoiminnan rahaston käyttö	32 708,32	2 541 007,28
Sijoitustuottojen siirrot tilityksiin, rahastoihin ja myöhemmin päätettäviin eriin	-1 978 545,74 0,00	-981 109,62 0,00
1. Henkilöstökulut		
palkat ja palkkiot	1 420 662,35	1 721 474,07
eläkekulut	236 020,35	309 890,21
muut henkilöstösivukulut	32 019,26	67 271,22
yhteensä	1 688 701,96	2 098 635,50
Henkilöstömäärä keskimäärin		
Alue-edustajat	0	3
Toimisto	23	29
Yhteensä	23	32
2. Muiden kulujen olennaiset erät:		
Muut henkilöstökulut	81 612,25	124 331,77
Asiantuntija- ja muut ostopalvelut	1 367 212,42	377 650,35
Matka- ja autokulut	69 350,54	142 720,06
Tiedotustoiminta	196 371,29	209 943,99
Ict-kulut	93 449,86	131 682,42
Vuokrat	164 940,00	254 120,57
Muut kulut	278 557,81	233 912,38
yhteensä	2 251 494,17	1 474 361,54
3. Erillistoimintojen tuotot ja kulut		
3.1 Edistämistoiminta		
Muu edistämistoiminta yhteensä	-32 708,32	-2 541 007,28
Katettu edistämistoiminnan rahastosta	32 708,32 0,00	2 541 007,28 0,00
3.2 Lyhty-projekti		
Tulot	0,00	76 166,00
Menot	0,00 0,00	-67 178,81 8 987,19
4. Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot/kulut	219 705,63	391 673,40
Myyntivoitot/tappiot	1 740 569,16	630 070,94
Arvonnousut/alennukset	18 270,95	-40 634,72
Siirto korvausten tilitykseen	-1 260 608,62	-924 797,81
Siirto myöhemmin päätettäväksi	-684 217,97	0,00
Siirto ed.toiminnan rahastoon	-33 719,14 0,00	-56 311,81 0,00

Tasetta koskevat liitetiedot

5. Aineettomat ja aineelliset hyöd.

5.1. Pitkävaikutteiset ATK-menot

Tasapoisto /25% poisto		
Hankintameno 1.1	2 065 122,60	1 911 912,60
lisäys	123 778,00	153 210,00
Hankintamenot 31.12	2 188 900,60	2 065 122,60
Kertyneet poistot	-1 762 419,57	-1 667 880,23
	426 481,03	397 242,37
Poistot 31.12	-110 607,56	-94 539,34
Tasearvo 31.12	315 873,47	302 703,03

5.2. Perusparannukset

Tasapoisto 5 vuotta		
Hankintameno 1.1	122 520,86	77 847,16
lisäys	27 256,43	44 673,70
Hankintamenot 31.12	149 777,29	122 520,86
Kertyneet poistot	-86 781,90	-76 455,38
	62 995,39	46 065,48
Poistot 31.12	-14 386,03	-10 326,52
Tasearvo 31.12	48 609,36	35 738,96

5.3. Koneet ja kalusto

Menojäännöspoisto 25 %		
Hankintameno 1.1	1 064 110,23	936 379,42
lisäys	61 717,41	127 730,81
Hankintamenot 31.12	1 125 827,64	1 064 110,23
Kertyneet poistot	-860 126,53	-792 131,96
	265 701,11	271 978,27
Poistot 31.12	-66 425,28	-67 994,57
Tasearvo 31.12	199 275,83	203 983,70

5.4. Muut aineelliset hyödykkeet

Ei poistoja		
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00
lisäys	550,00	550,00
Hankintameno 31.12.	550,00	550,00

5.5 Tilikauden poisto

Kalusto	-66 425,28	-67 994,57
Perusparannukset ja	-124 993,59	-104 865,86
pitkävaikutteiset menot	-191 418,87	-172 860,43

6. Pysyvien vastaavien sijoitukset

Kiinteistöosakkeet	433 100,03	433 100,03
Osuudet om.yhteyssyryyksissä	50 000,00	50 000,00
Osakerahastot	4 333 911,22	5 090 723,09
Korkorahastot	21 712 770,25	13 894 420,84
Joukkovelkakirjalainat	1 197 228,00	5 624 770,36
Kiinteistörahastot	2 119 210,34	2 108 369,21
	29 846 219,84	27 201 383,53

6.1. Muut omistusyhteyssyrytykset

GT Musiikkiluvat Oy, Helsinki	Yhtiön om.	Yhtiön om.
	osuus 50%	osuus 50%

7. Lyhytaikaiset saamiset

7.1. Lyhytaikaiset sijoitukset

Joukkovelkakirjat	149 191,50	993 935,94
Muut lyhytaikaiset sijoitukset	6 924,59	229 244,33
	156 116,09	1 223 180,27

7.2. Lainasaamiset

Osakaslainasaaminen	1 250 000,00	1 250 000,00
---------------------	--------------	--------------

7.3. Sijoitusarvopaperit

Jälleenhankintahinta	30 727 180,05	30 183 571,27
Kirjanpitoarvo	29 519 235,90	27 941 463,77
Erutus	1 207 944,15	2 242 107,50

8. Siirtosaamisten olennaiset erät

Korkosaamiset	29 741,96	137 895,36
Hallinnointikulupidätys	2 938 527,80	1 835 723,53
Muut siirtosaamiset	77 181,37	179 040,59
	3 045 451,13	2 152 659,48

9. Edistämistoiminnan rahastot

Saldo 1.1	654 913,76	3 195 921,04
Vanhentuneet korvausvelat	1 690 588,63	0,00
Siirto sij.tuottohyvitys varauksista	682 990,16	
Siirto tilitykseen	-539 461,94	0,00
Siirto sijoitustoiminnan tuotoista	33 719,14	56 311,81
Lahjoitukset mus. edis.toimintaan	-1 783 974,28	-2 412 906,34
Muu käyttö edistämistoimintaan	-116 570,03	-184 412,75
	622 205,44	654 913,76

10. Pitkäaikaiset velvoitteet

Saldo 1.1	585 348,06	639 880,43
Siirto tilityssvelkaan	-42 352,22	-106 027,26
Muu muutos	80 470,74	51 494,89
Yhteensä	623 466,58	585 348,06

11. Tilittämätön korvausvelka

11.1. Tilitysprosessia odottavat

Esityskorvaukset	11 776 317,73	13 266 293,60
Julkinen esityssuoja	8 622 620,04	8 829 939,01
Ulkomaiset esityskorvaukset	376 398,61	467 434,74
Muut korvaukset	214 271,98	168 624,95
Tallennekorvaukset	5 036 971,79	3 737 053,20
Hyvitysmaksut	1 971 514,20	1 503 760,55
	27 998 094,35	27 973 106,05

11.2. Tilitys- ja maks.prosessissa olevat

Taiteilijat	8 798 918,63	5 043 328,57
Tuottajat	3 339 182,59	1 762 831,97
	12 138 101,22	6 806 160,54

12. Siirtovelkojen olennaiset erät

Lomapalkkavelka	209 867,00	175 881,34
Muut siirtovelat	124 776,52	45 506,72
	334 643,52	221 388,06

13. Vastuut

Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maks.	166 660,80	165 480,00
Myöhemmin maksettavat	333 321,60	496 440,00
Yhteensä	499 982,40	661 920,00

Gramex ry
Pieni Roobertinkatu 16 A
00120 Helsinki
(09) 4282 7488
www.gramex.fi